

L'OPERACIÓ ESPECIAL DELS PARTIDARIS DE ZIAZIKOV

La guerra, quan hi ha tants interessos, es transforma en un organisme viu. O, el que és el mateix, li queda curt el vestit. Així, Txetxènia va demanar explicacions a la veïna Ingüixètia per què el Kremlin hi havia entronitzat al poder qui havia permès aquesta guerra.

Per desé any consecutiu, Ingüixètia és una part del front. A poc a poc, la zona prefronterera s'ha convertit en front. El procés de conversió d'una pau civil en una guerra civil s'anomena «eleccions presidencials» en un país «governat per la democràcia». Hi ha una guerra pel càrrec de Ruslán Aushev, que a l'hivern de l'any 2002 va abandonar el càrrec de cap de la república «per decisió personal». La segona volta va tindre lloc el 28 d'abril. El 7 d'abril hi van participar Aliján Amirjánov, diputat de la Duma estatal, i Murat Ziazikov, general del FSB i primer ajudant del representant plenipotenciari del president en la Regió Federal del Sud (YFO). A Ziazikov el van triar de la manera següent.

Un juí violat

Sobre les esquenes de Jasán Iraguiyévitx, jutge del Tribunal Superior d'Ingüixètia, hi ha una vida respectada per tots: deu anys d'experiència judicial, dos anys com a ministre de Justícia de la república. Però fa llàstima mirar-lo. Els seus ulls estan buits, com si haguera soterrat tota la família; i, val a dir, ha soterrat: principis i il·lusions relatius al lloc del poder judicial al país. Sens dubte, Jasán Iraguiyévitx entrarà en la història recent de Rússia com el jutge sobre el qual l'abril de l'any 2002 va caure al damunt el mecanisme colós del poder executiu, la qual cosa li va exigir la transformació de l'estament judicial en un òrgan de regulació política.

—No m'ho podia creure quan ho vaig sentir —diria més tard en els corredors del Tribunal Superior d'Ingüixètia Henrich Pavda, un advocat molt famós que té amb què comparar: quasi mig segle de pràctica, que va començar precisament l'any 1953.

A finals de març a Jasán Iraguiyévitx se li va encarregar el cas d'excloure de la carrera preelectoral un dels principals pretendents al lloc de president d'Ingüixètia, Hamzat Gutseriyev. A pesar que totes les sessions d'aquest cas van tindre lloc sota una severíssima pressió per part dels funcionaris del YFO, que sense cerimònies van forçar la decisió en

favor d'un altre candidat, el general del FSB Ziazikov, i pels corredors del tribunal hi anaven i venien uns senyors amb uns rostres característicament discrets que «acompanyaven» el jutge a casa i el rebien a la porta de sa casa als matins, Jasán Iraguiyévich s'ho va prendre amb filosofia, per tal com havia vist moltes coses en aquesta vida.

El primer d'abril, al final del dia, el jutge i dos assessors es van tancar en la sala de consulta, el *sancta sanctorum* on ningú més hi té accés, per a prendre una decisió. El 3, al matí, estaven preparats per a anunciar-la. Prop de les 11 del matí, els senyors «partidaris de Ziazikov», col·laboradors de la representació del YFO, VAN ENTRAR A LA SALA DE CONSULTA violant el secret, i amb això la Constitució del país i tota una sèrie de lleis (una responsabilitat, per cert, criminal), li van lliurar a Iraguiyévich un telegrama del Tribunal Superior de la República Federal de Rússia, signat per l'adjunt del seu president, Nina Serguéyeva, en el qual s'indicava al jutge LLIURAR EL CAS AL MISSATGER perquè fóra traslladat a Moscou, i després d'això el president del Tribunal Superior d'Ingüixètia, Dauthasan Albakov, acompanyat pel seu ajudant, Azamat-Giréyev Chiniyev, va arrebregar els papers del cas dispersos per la taula i li'ls va portar. Ben prompte, l'agència de notícies ITAR-TASS donava el comunicat oficial següent: «El Tribunal Superior de la república ha examinat el cas i ha anul·lat la inscripció de Hamzat Gutseriyev en qualitat de candidat a la presidència».

No tinc cap relació amb Hamzat Gutseriyev. És solament un home-funció, ministre d'Assumptes Interns d'Ingüixètia en els moments més violents de l'«operació antiterrorista» en el Caucas nord, l'actuació del qual, precisament en qualitat de ministre de força en els accessos pròxims a Txetxènia, em va traure de polleguera més d'una vegada durant un poc més de dos anys. No obstant això, n'hi ha pocs a qui no els agrade algú. La llei és la llei. Però per a Putin, Gutseriyev era ALGÚ massa notori: germà d'un oligarca contra el qual manté un enfrontament. Això en la Rússia actual és motiu per a violar un tribunal ocupat en assumptes d'Estat i per a destruir la moral dels jutges que no desitgen acceptar les condicions d'un joc anticonstitucional.

Por per damunt de tot

—En quina mesura és significativa aquesta violació de la llei electoral?

La pregunta és per a Musa Yevloyev, jurista de la comissió electoral republicana.

—Aquestes eleccions es poden considerar nul·les —és la seua resposta.

—Es «poden» o «s'han» de considerar?

Musa aparta la vista i calla, vol viure i treballar. I per a això en la Ingüixètia de hui és millor callar i fer veure que acates la piconadora que ha caigut damunt, el YFO, que proposa a Ziazikov, del gust del Kremlin. Precisament amb aquestes mateixes paraules desenes i desenes de persones m'explicaven quin és l'ambient a la república.

El calendari assenyala 19 d'abril. Pels passadissos del Tribunal Superior d'Ingüixètia passen aqueixos mateixos senyors col·legues de Putin i Ziazikov, escolten qui parla de què, què pregunta i què contesta Musa Yevloyev, i després d'escoltar-lo baixen uns graons i li ho conten a algú des dels seus telèfons mòbils. Un descarat desenfrenament del FSB, que tot just la vespra, des de Moscou, semblava una mica exagerat, desencadenat pels remordiments de consciència preelectorals.

Precisament en aquesta situació esperem una nova sessió del tribunal que done com a nul el registre d'una sèrie de candidats en relació amb la compra d'electors, i ara Mohamed Mohamedovich Doubrekov es prepara per a prendre el jurament com a «relleu d'Iraguiyéovich». Està nerviós, perquè sap que Jasán Iraguiyéovich, després del que ha succeït, va tindre problemes de salut i ara es recupera amb dificultats, encara que acudeix al seu treball. Sap que Iraguiyéovich ha escrit una sol·licitud dirigida al fiscal general de Rússia demanant-li que defensi la llei, que aquesta sol·licitud ha anat i tornat de Moscou i ha caigut en mans dels qui han de respondre per les seues accions en relació amb la legislació criminal. Sap que l'únic resultat del jutge Iraguiyéovich a la recerca de la veritat era una proposta al president Putin sobre una immediata interrupció dels seus il·limitats poders.

Aqueix dia el jutge Doubrekov va aguantar, a pesar de les extraordinàries exigències de vegades, la pressió i fins i tot les humiliacions per part del bàndol de Ziazikov. Els resultats de la primera volta de les eleccions no van ser anul·lats. No obstant això, qui donarà garanties de tranquil·litat en el futur?

—Per què ens posen pals a les rodes? —preguntava la gent—. No acceptarem el que han tramat. Passe el que passe.

I afegien:

—No indique el meu nom.

L'interlocutor següent tenia la mateixa petició:

—Però no diga el meu nom... Tinc fills... Em quedaria sense treball.

Tots m'ho van demanar. Sense excepció. Els diputats del Parlament d'Ingüixètia, els membres del govern ingüix, els valents militars, els advocats, els mestres, els periodistes que em van contar com en un minut (no és cap exageració!) s'expulsa del treball els col·legues només per una casual aparició al costat d'un candidat a la presidència que no siga Ziazikov.

—Qui els acomiada?

—Piotr Zemtsov.

La violació pública del poder judicial d'Ingüixètia és, per descomptat, la més cínica de les operacions especials per a la «designació de Ziazikov com a president d'Ingüixètia», en paraules molt precises d'un dels interlocutors. Però no és l'única. Es va portar a terme una altra operació especial sobre la llibertat d'expressió, també garantida constitucionalment. La vespra de la carrera preelectoral «Moscou va canviar», com diuen per ací, el director de la companyia de ràdio i televisió estatal d'Ingüixètia per aqueix mateix Zemtsov, enviat per Moscou per a dur a terme l'encàrrec especial de l'Estat relatiu a les eleccions.

Zemtsov no s'adorm. Té prohibit fins i tot el trasllat de Nazrán a qualsevol altre lloc de materials de vídeo sobre altres candidats que no siguen Ziazikov. Cal anar fins a Ossètia del Nord, a Vladikavkaz, perquè, per exemple, en les notícies de la NTV, al tractar d'aquest tema, es parle d'un altre que no siga Ziazikov. Però anar fins a Vladikavkaz i tornar en la foscor no és tan fàcil com podria semblar: cal moure's per les carreteres desertes d'aqueixa regió, on un dia darrer d'un altre va i ve un seguici de l'anomenat «inspector federal principal de la Regió Federal del Sud», de nom Keligov. Un seguici, o simplement una banda de mercenaris, que espera al camí principal les persones que encara no han estat controlades, que encara no han estat espoliades.

Musa Keligov, per a la seua informació, no és un Jattab amb companyia, sinó el principal agitador a favor de Ziazikov, un personatge oficial, un home que representa el poder del president Putin, que crida constantment amb la mà posada en un fusell *Kaláshnikov*. És un col·lega del candidat Ziazikov en el YFO, company de lluita i adjunt del ministre plenipotenciari general Kasantsev. A més, Keligov, antic vicepresident de «Lukoil», en aquest moment compagina el servei a l'Estat amb el monopoli a les seues mans del consorci petroler estatal Ingúixnefttegazprom, la caserna general del qual està precisament a Malgobek, en el lloc on se situen els principals pous de petroli d'Ingüixètia.

Desembarcament de diputats

El 20 d'abril va arribar a Ingüixètia una delegació de 20 diputats de la Duma estatal, representants de faccions distintes per a comprovar l'estat de coses. Els diputats es van dividir en grups i es van dirigir a diferents punts de la república. En quatre adreces distintes per a parlar amb la gent. A Malgobek, el centre de la regió, que a marxes forçades es constitueix com a feu de Keligov, als diputats simplement no els van permetre entrar al centre cultural de la regió, on havia de realitzar-se la trobada amb els habitants de la població. Per una senzilla raó: Keligov no estava segur que els diputats parlaren a favor de Ziazikov, i per disposició de Mujazhir Yevloyev, director del departament local de la policia, gendre del propi Keligov, un home que ha atemorit la població dient que si Ziazikov no guanya «us arreglarem», la trobada dels diputats amb la població va ser prohibida.

No obstant això, els diputats que van anar a parar a la molt complicada Malgobek de hui no es van rendir. Es tractava de Vera Lekareva, Andrei Vulf, Vladímir Semenov, Vladímir Koptev-Dvornikov i Aleksánder Barannikov, del SPS (Unió de Forces de Dreta), els quals sota una pluja pertinaç van parlar amb alguns centenars de persones reunides al carrer.

Haguérem pogut entrar al centre cultural, per descomptat, si haguérem muntat un escàndol —explica Vera Lekareva—. Però es notava que la provocació surava en l'aire. Considerem que això portaria a que es perderen els nervis... Pels voltants es passejaven

algunes persones rares amb males cares. Així que vam decidir simplement calmar-los... Per a ser franca, jo mai votaria per un diputat pel qual s'insisteix tant.

Sobre aquesta mateixa sensació, la majoria a Ingüixètia diu que ha d'ocórrer alguna cosa respecte a l'actuació federal. Aquest «alguna cosa» la gent ho defineix així: provocació, una explosió d'indignació dirigida, una carnisseria.

19 d'abril, un senyal molt dolent. Des de Moscou, directament del Ministeri de l'Interior, la qual cosa confirma els temors que han envaït Ingüixètia, es rep un telegrama especial del servei secret: «Nazrán MI a Pogorov Envieu MI Rússia qüestions de servei termini 10 dies coronel policia Tamasjánov IA coronel exèrcit Iliasov M-S E coronel de policia Guiréyev IJ coronel policia Yarizhev IS arribada 22 d'abril Grislov».

Traduït del llenguatge dels funcionaris al llenguatge normal es llig això següent: en nom del ministre de l'Interior de Rússia, Boris Grislov, quatre assessors del ministre d'Afers Interiors de la república (Ahmed Pogorov) són cridats a Moscou precisament els deu dies més complicats per a Ingüixètia, l'última setmana abans de la segona volta, dies de votació i recompte. Mai abans no havia succeït res de semblant. Al contrari, per a mantindre l'ordre, en qualsevol regió, s'anul·laven els permisos a tota la «cúpula» policial, se'ls demanava que anul·laren les baixes per malaltia.

En la xicoteta república, on tots es coneixen, fins i tot els coronels esmentats, el telegrama especial va ser rebut com una condemna: és a dir, tot es confirmava, aqueixos diversos centenars de membres del FSB que van arribar de tot arreu, que hui transiten per tots els camins d'Ingüixètia en vehicles Taurus semblants, estan preparant alguna cosa en relació amb el gran nombre de refugiats desesperats. Al Ministeri de l'Interior només queda Pogorov, partidari de Ziazikov, i com que es provocaran disturbis i Pogorov «no sap enfrontar-se als disturbis»...

Per què? Ningú no ho dubta: quan no queda ni una sola oportunitat per a la victòria del general del FSB, és necessari que oficialment es proclame «la impossibilitat de realitzar les eleccions» i la necessitat de «designar» el cap de la república. Així conclourà l'operació especial per a la instauració de Ziazikov al tron ingüix. Precisament el que deien obertament dos mesos abans els funcionaris del YFO: «Facen el que facen serà Ziazikov. Així ho ha decidit Moscou. No hi ha una altra alternativa. Si no el trien, serà designat igualment».

Ziazikov i els seus partidaris

Qui és aquest home amb el qual ja s'espanta als xiquets ingúixos? Com va dir Alekséi Liubivói, el seu principal representant: «Li prohibisc que parli amb la premsa».

Una postura. Davant la qual només queda mirar al voltant. El grup d'activistes agitadors el formen dues seccions.

La primera, els abans esmentats col·laboradors del FSB, destacats a Ingüixètia en l'època preelectoral, procedents de diferents regions russes que, sense amagar-se massa, parlen amb la gent i per alguna raó comparen «la derrota de Ziazikov amb un greuge a l'espionatge rus».

En segon lloc, els ingúixos ofesos i pobres durant la presidència d'Aushev, la major part dels quals des de fa temps viuen permanentment a Moscou, per tal com en el seu moment no van harmonitzar amb Aushev. Es reuneixen en l'Estat Major principal per a les eleccions de Ziazikov a Nazrán, al carrer d'Oskanov. Li pregunte al cap de l'Estat Major Salmán Naurbekov i al sotsdirector Jarón Dzeitov:

—Quines són les virtuts del seu candidat?

—Principalment, a diferència dels altres, és que és un home completament net.

—Per què el considera així?

—Perquè té un full de serveis absolutament net. Perdonen, però tot és millor amb mesura.

...Al maig, Ziazikov jura el càrrec. Al cap d'una setmana, l'exèrcit entra a Ingüixètia. Al cap d'un mes s'inicia el trasllat forçós dels refugiats a Txetxènia. El Kremlin vol que la guerra continue. Així que continua.

TERROR A TXETXÈNIA

Anna Politkovskaya

La veritat sobre la guerra: els articles més recents de la periodista russa en l'exili que va negociar l'alliberament dels ostatges del Teatre de Moscou.

PREMI ULISSES 2003

PREMI DEMOCRÀCIA 2003

MAJKETI, UN CAMP DE CONCENTRACIÓ AMB INCLINACIÓ COMERCIAL

Em van fer arribar una carta col·lectiva de noranta famílies que vivien a diverses poblacions de la regió de Vedenó: Majketi, Tovzeni, Selmentausen, Jottuni. Diversos centenars de persones suplicaven que se'ls ajudara a traslladar-se urgentment fora de Txetxènia. Les causes: una fam crònica, un fred insuportable, la falta de metges, de qualsevol relació amb el món i les dures accions de càstig que duïen a terme els militars acantonats als afores de la població de Jottuni. Els fets semblaven increïbles. El meu viatge va començar el 18 de febrer de l'any 2001.

Una desena de relats espantosos, rostres extenuats, que havien experimentat tortures i escarnis refinats per part dels militars, quan, davant l'horror del qual et veus obligada a escriure, la mà que tot ho fixa en el bloc de notes es deté. De sobte, aqueixa mateixa història, però ara t'ocorre a tu. Ara és a tu a qui criden: «Alt! Endavant!». I el membre dels serveis de seguretat, de l'edat d'un mocós, tinent major, s'adreça a tu —i no a la teua interlocutora anterior—, rient amb la mateixa boca repugnant dels seus antecessors en la professió, de l'any 1937, i murmura: «Guerrillera... T'envia Basáyev... Afusellar-te seria poc... Parpelleges massa, vol dir que menteixes...».

Quadre primer: tortures amb corrent elèctric

Rozita, de l'aldea Tovzeni, a penes mou els llavis. Els seus ulls, com si hagueren superat el disseny natural, s'han quedat immòbils i contempen algun lloc del seu interior. De moment, li resulta difícil caminar, li fan mal les cames i els renyons. Fa un mes, Rozita

va passar pel camp de filtració, així l'anomena ella. Perquè «havia donat allotjament a guerrillers». Això va ser el que li van escridassar els militars.

Rozita no és jove. Té molts fills i uns quants néts. La menuda, de tres anys, abans no parlava rus, però des que va veure com arrossegaven per terra la seua àvia, ara no deixa de cridar: «Estira't! A terra!». A Rozita se la van emportar de sa casa a l'alba, quan tot el món dormia, després de rodejar la casa i sense donar-li temps per a preparar-se. La van llançar a un pou en territori de la unitat militar.

—La van espantar? Li van donar puntades de peu?

—Sí, és normal ací.

Amb les cames encongides, Rozita va passar dotze dies al pou, directament sobre el terra. A la nit, el soldat que vigilava el pou es va compadir i li va llançar un tros d'estora.

—Me'l vaig col·locar davall els peus. El soldat també és una persona —murmuren els llavis de Rozita.

«El seu» pou no era profund. Uns vint metres, i prou. Sense teulada, però no podia posar-se dempeus: havien posat uns troncs per damunt d'ella. Així que va passar els 12 dies aponnada o asseguda en aqueix tros d'estora. I era hivern! Durant tot aqueix temps, a Rozita no la van inculpar de res, a pesar que la van interrogar tres vegades. Uns oficials joves, que podrien ser els seus fills i que es van presentar com a col·laboradors del FSB, li van col·locar unes «manyoples de goma de xiquet»: als dits d'una mà, l'extrem nu d'uns cables, als dits de l'altra, l'altre extrem. Li van passar els cables pel coll, per darrere.

—Cridava molt quan feien passar el corrent. Però la resta ho vaig suportar en silenci. Tenia por de fer-los enfadar.

Els FSB repetien: «Balles malament. Cal augmentar». Anomenaven «ball» a les convulsions del cos de Rozita. I augmentaven.

—Què volien?

—No em van demanar res.

Mentrestant, els parents de Rozita, a través d'intermediaris, van rebre d'aqueixos mateixos oficials un encàrrec: buscar diners per al rescat. Els van explicar que havien d'afanyar-se perquè Rozita no suportava bé el pou i podria no aguantar. Al principi, els militars van demanar una quantitat, a la qual els pobletans (és costum recollir els diners del rescat entre tots) van replicar: fins i tot si vengueren tota l'aldea no aconseguirien ajuntar

tants diners. Els militars, sorprenentment, van resultar comprensius i van rebaixar la suma deu vegades. Van portar els diners i Rozita, que a penes s'aguantava sobre les cames, bruta i sense llavar, va ser alliberada en el lloc de control del regiment. Va caure en els braços dels seus fills.

A la zona militar, situada als afores de l'aldea Jottuni, regió de Vedenó, on estan emplaçats el 45é regiment de desembarcament aeri i el 119é regiment de desembarcament de paracaigudistes del Ministeri de Defensa, així com subdivisions de l'exèrcit del Ministeri de l'Interior, de justícia i del FSB, hi ha un camp de concentració. Amb una inclinació comercial.

Quadre segon: educador de truges

El comandant del 45é regiment, Alekséi Románov, és un individu molt interessant i voluntariós. El coronel va servir a Afganistan i en la «primera» txetxena. Com la majoria dels oficials que serveixen en la «segona», maleeix la guerra, pensa en veu alta en els seus fills, que creixen, com sempre, sense pare, i està disposat a acabar la «segona» txetxena immediatament, se sent profundament fart. Però de moment, a finals de febrer de l'any 2001, en vespres del Dia del Defensor de la Pàtria, passem pel regiment. El comandant m'ensenya el menjador, molt agradable per al que són les condicions de campanya. Em porta al magatzem, ple a vessar de carn en conserva i tot tipus de provisions, la qual cosa, al seu parer, exclou completament qualsevol esforç per part dels militars que té sota el seu comandament de robar el bestiar a la població.

Llavors, arribem a l'assumpte principal: el comandant em mostra els pous on després de la «neteja» llancen els txetxens. El coronel és amable: m'aguanta pel colze perquè no caiga a una profunditat de sis metres. El pou és com m'ho han explicat les nombroses persones que hi han estat: tres per tres metres, una corda penja imperceptiblement cap a l'infern, de la qual s'ajuden per a acudir als interrogatoris. A pesar del fred tremend, del pou puja una pudor específica. Així està disposat: els txetxens s'ho han de fer cames avall.

El coronel conta coses sorprenents: una vegada va vindre a inspeccionar el regiment el mateix comandant de l'agrupació militar, el general Baránov, va veure els txetxens

presoners que estaven al camp i va ordenar que se'ls ficara als pous que s'havien excavat per a llançar-hi el fem de cada dia. De llavors ençà es feia així. Per a ell era molt desagradable tot el que succeïa.

—Però només hi fem els guerrillers.

—Llavors, per què els amollen? No són guerrillers?

El coronel afig a contra cor:

—Ja m'entens...

No, no ho entenc.

Quadre tercer: en espera d'arrest

Vaja és un robust muntanyès de cinquanta anys de l'aldea Tovzeni que abans treballava en els òrgans de la seguretat de l'Estat i també com a mestre de l'escola local. Ara, de forma voluntària, recull testimonis sobre les atrocitats de l'exèrcit rus, i per això totes les nits espera que l'arresten, i en «el seu» pou.

Vaja coneix la resposta a la pregunta que no em va contestar el coronel. Contén històries molt curioses sobre la breu estada de Basáyev i el seu brigada a la seua aldea. Com llavors, la població esperava que arrestaren Basáyev, finalment. Basáyev estava extenuat, igual que els seus hòmens, i només calia esperar... L'exèrcit, però, que fins aqueix dia estava emplaçat i formava un estret cordó al voltant de l'aldea, inesperadament va ser destinat a un altre lloc, exactament tot el temps que va durar l'estada de Basáyev a l'aldea.

I se'n va anar. S'ho creguen o no... En canvi, tan prompte com els bandits se'n van anar a les muntanyes, els militars van començar a detindre i a torturar els pobletans que no tenien cap relació amb els grups de bandits, mentre deixaven en llibertat els qui realment tenien delictes de sang. En una aldea se sap molt bé qui és qui.

Quadre quart: culets bonics

Isa viu a Selmentausen. A principis de febrer també va anar a parar al camp de concentració dels afores de Jottuni. Van apagar cigarrets sobre el seu cos, li van arrancar les ungles, el van colpejar als renyons amb botelles de Pepsi plenes d'aigua. Després, el van llançar a un pou, el qual anomenaven «bany». Estava ple d'aigua (era hivern, per cert), i després de reballar-hi els txetxens hi van llançar pots de fum.

N'eren sis al pou. No tots van tindre la sort de sobreviure.

Els oficials de graduació inferior, que realitzaven els interrogatoris col·lectius, els deien als txetxens que tenien uns culets bonics, i els violaven. Mentrestant, els confessaven que era perquè «les vostres dones no volen fer-ho amb nosaltres». Ara, els txetxens supervivents diuen que venjar-se per «els culets bonics» és el deure que tenen per a la resta de les seues vides.

Tampoc Isa no s'ha recuperat de la commoció, es nota. Igual que Rozita, el van alliberar després que es pagara el rescat que va reunir tot Selmentausen. Però, primer, es van burlar a voluntat dels parents que s'havien congregat en el lloc de control del regiment amb l'esperança d'aclarir el destí dels seus que s'havien emportat al pou.

La cadena de saquejos i xantatges davall la màscara d'«aparició de bandits» a Txetxènia és contínua. La segona guerra només ha canviat els executors dels delictes que s'hi realitzen. Allò contra el que es va declarar l'«operació antiterrorista», segrestos desenfrenats, esclavatge i compra de mercaderies vives, ho fan els amos actuals de la situació, els militars.

Estem asseguts en l'única i diminuta habitació d'Isa, on hi ha només uns catres i l'estufa, la família és molt pobre. La filla de quatre anys d'Isa, sense apartar-se del seu costat, em mira.

L'esposa d'Isa explica:

—S'adona que no és dels nostres, té el mateix color que els que davant d'ella van colpejar son pare. I se'l van emportar.

Quadre cinqué: comprovat en persona

En total, no havien passat ni dos minuts des que em vaig acomiadar del comandant del 45é regiment de desembarcament i ja m'havien detingut.

Al principi em van ordenar estar-m'hi dempeus durant més d'una hora enmig d'un camp destrossat. Després va arribar un cotxe blindat amb militars armats i un tinent d'una etiologia militar desconeguda. Em van agafar, em van espentar amb les culates i em van obligar a acompanyar-los. «Els teus documents són falsos, el teu Yastrzhembski és un llepacul de Basáyev, i tu ets una guerrillera», em van informar.

Després van seguir uns interrogatoris que van durar moltes hores. Uns oficials jóvens, que no es van presentar i només van insinuar pertànyer al FSB dient que el seu únic comandant era Putin, van portar l'assumpte per torns, de manera que la llibertat es va acabar: no podia ni cridar ni anar a cap costat, les coses sobre la taula... Preferisc ometre els detalls més abominables dels interrogatoris, atesa la seua total inconveniència. No obstant això, precisament aquests detalls van ser la confirmació principal que tot el que m'havien explicat sobre les tortures i patiments ocasionats pel 45é regiment no era mentida.

De tant en tant, als fervents jóvens s'hi afegia un tinent coronel major de rostre ombriu i foscos ulls ixents obtusos. Va fer eixir un jove de la tenda, va posar música, que considerava lírica, i va insinuar unes mesures d'«eixida respectable» si em mostrava condescendent.

En les pauses, quan no estava el tinent coronel, «els jóvens» es burlaven, pressionaven amb habilitat en els punts més delicats: miraven les fotografies dels meus fills i no oblidaven dir el que els podrien fer... I així tres hores sense interrupció.

Finalment, l'anterior tinent coronel, que periòdicament s'esgarrava la camisa sobre el pit —«vaja, tinc sang»—, va dir, mirant el rellotge diligentment: «Vinga; vaig a afusellar-te».

Em va traure de la tenda, estava completament fosc. No es veia res. Vam donar uns passos i el tinent coronel va dir: «No tinc la culpa que no s'amagaren». Molt a prop va començar a cremar un foc amb unes flames discontinúes, crepitava i se sentia un estrany ressò. Al tinent coronel li va agradar molt que m'asseguera de la por que tenia. Va resultar que m'havia portat just davall de la instal·lació del «granís» en el moment de la descàrrega. «Continuem», va dir el tinent coronel.

Al moment, de la foscor van sorgir uns escalons que descendien. «És el bany. Despulla't», em va ordenar. En comprendre que no havia fet efecte es va enfurir, i va dir que «tot un tinent coronel es mostra amable amb tu, i tu, gossa guerrillera, encara...».

Al bany hi va entrar un altre oficial més, del FSB, així es va presentar. El tinent coronel el va informar: «No vol banyar-se». L'altre va deixar caure amb estrèpit sobre la taula les botelles que portava: «Llavors, me l'emportaré». I una altra vegada em van fer recórrer el camp fosc.

Finalment, em va manar que baixara per una escala: era un búnquer, que va ser el meu refugi fins al meu alliberament, el 22 de febrer. A la paret del búnquer hi havia una pancarta: «119é regiment de desembarcament de paracaigudistes». I uns comentaris: d'èxit dels seus hòmens havien sigut condecorats com a herois de Rússia.

D'algun lloc em van portar un te. En vaig fer un glop i, immediatament, va començar a fer-me voltes el cap, les cames se'm van tornar de cotó i em vaig arrecerar darrere de la porta per a vomitar violentament. Al servei? Sí, però acompanyada. «Vés a traure els cucs del cos al servei», em van explicar.

Vaig exigir: «Presenten les seues acusacions d'una vegada, alcen acta, escorten-me fins a la presó, els amics em portaran almenys un raspall de dents...». «Impossible! Guerrillera! Vols veure el pou? Cuc! Canalla! Basáyev ha pagat a Yastrzhembski per tu, aquest ha pagat al teu redactor en cap i el redactor en cap t'ha enviat ací...»

El matí del 22 de febrer va entrar al búnquer un oficial i es va presentar com el meu acompanyant fins a Jankalá; em va dir que tenia tots els meus documents i les meues coses, que lliuraria al FSB. Al costat de l'helicòpter m'esperava aqueix mateix tinent coronel que es va acomiadar així: «Si depenguera de mi, t'afusellaria».

Quan l'helicòpter va aterrar a Jankalá, hi van aparéixer de sobte uns militars al costat de l'escotilla i em van apartar del meu acompanyant. Els oficials van resultar ser col·laboradors de la fiscalia militar de Grozni, als qui estic molt agraïda, d'una altra manera m'hagueren portat de nou davant l'oficial del FSB de torn perquè malmetera la meua salut psíquica amb l'«operació antiterrorista». En la fiscalia vaig donar totes les explicacions requerides, el meu acompanyant també va ser interrogat, i va resultar que en el regiment m'ho havien robat tot, tret de l'acreditació número 1.258. El meu acompanyant no portava res damunt. Ni les meues coses, ni cintes, ni pel·lícula fotogràfica.